

ת"פ 34874/02/19 - מדינת ישראל נגד שיר מעודי

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"פ 34874-02-19 מדינת ישראל נ' מעודי

בפני	כבוד השופטת אליאנא דניאלי
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשמת	שיר מעודי

החלטה

השאלה המונחת לפתחי עניינה באפשרות להעיד את אמה של הנאשמת כעדת תביעה נגדה.

ביום 14.2.2019 הוגש כנגד הנאשמת כתב אישום המייחס לה עבירה של היזק לרכוש במזיד, בניגוד לסעיף 452 בחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"). בהתאם לעובדות כתב האישום, ביום 3.6.17, בשעת בוקר מוקדמת, עת חנה רכבו של המתלונן בסמוך לביתו, ריססה הנאשמת באמצעות מיכל ריסוס את הכיתוב "בן זונה" על אחת מדלתות הרכב, ובכך, נטען, פגעה בנכס במזיד.

שני הצדדים ביקשו כי אכריע בשאלה המשפטית שהונחה בפניי, טרם מתן מענה לכתב האישום.

טיעוני ב"כ הצדדים

ב"כ הנאשמת, עו"ד מירי כהן, טענה כי בחומר הראיות לא מצויה עדות המפלילה את הנאשמת בעבירה המיוחסת לה, למעט עדות אמה.

נטען כי אמה של הנאשמת לא תוכל להעיד כנגדה, מאחר שאינה עונה על אחד החריגים שבפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א - 1971 (להלן: "פקודת הראיות" או "הפקודה"), מכוחם יכול הורה להעיד כנגד ילדו. לטענת ב"כ הנאשמת, לנאשמת לא מיוחסת עבירת אלימות או איומים, כדרישת סעיף 5(א)(1) בפקודת הראיות, וכך גם אין המדובר בעדות בן משפחה לגבי עבירת רכוש עליה מלין בן המשפחה כמתלונן, כדרישת סעיף 5(ב) בפקודה.

בהערת אגב נטען כי ריסוס הכתובת "בן זונה" אינו מהווה כלל עבירה של היזק בזדון, שכן ניתן לנקות את הכיתוב, ואולם לצורך הכרעה בסוגיה שהונחה לפתחי לא נדרש בשלב זה להכריע בטענה זו.

את עיקר יהבה תלתה ב"כ הנאשמת בשאלה אם ריסוס באמצעות מיכל ריסוס מהווה עבירת אלימות, ובעניין זה הפנתה

לע"פ 49/80, **מסילתי נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 16.6.80 (פורסם בנבו) (להלן: "ענין מסילתי"), במסגרתו נבחנה הפעלתו של מאסר על תנאי. מכח פסק דין זה, ביקשה ב"כ הנאשמת לבחון את הסוגיה שבפני באופן מהותי ולא טכני, וטענה כי ריסוס הצבע על גבי דלת הרכב אינו מהווה מעשה אלימות.

בנסיבות אלו התבקשתי לקבוע כי לא ניתן להעיד את אמה של הנאשמת כנגדה.

ב"כ המאשימה, עו"ד שחר יערי, טענה מנגד כי על ענייננו חל החרג שבסעיף 5(א)(1) בפקודה, שכן עסקינן במעשה אלימות. היא הסכימה כי לא חל במקרה שבפני החרג שבסעיף 5(ב) בפקודה, שכן האם אינה המתלוננת או נפגעת העבירה.

לגופו של ענין, נטען כי המעשה אותו ביצעה הנאשמת הינו מעשה אלימות, תוך הפנייה לפסיקה אשר קבעה כי עבירות הקשורות ברכב יכולות להוות עבירת אלימות. במיוחד, נטען, כך הדבר שעה שהנאשמת פגעה ברכב השייך לשכנה באופן מכוון ובוטה.

דין והכרעה

לאחר שבחנתי את טיעוני הצדדים, באתי לכלל מסקנה כי במחלוקת שבין הצדדים, הדין עם טענת ההגנה.

נפתח בהוראות הפקודה:

סעיף 2 בפקודה קובע כי **"הכל כשרים להעיד בכל משפט.."**.

לצד זה, מחרג סעיף 4 בפקודה עדויות של הורים וילדים, וקובע כי - **"במשפט פלילי אין הורה וילד כשרים להעיד האחד לחובת משנהו.."**.

ואולם סעיף 5 מסייג את האיסור האמור, וקובע כי הסייג אינו חל במצבים מסויימים, ובכלל זה ב - **"חבלת גוף או אלימות או איום באחד מאלה"** (סעיף 5 (א)(1) בפקודה).

העבירה בגינה מואשמת הנאשמת, היזק בזדון לרכוש, בניגוד לסעיף 452 בחוק העונשין, קובעת:

"ההורס נכס או פוגע במזיד ושלא כדין, דינו - מאסר שלוש שנים, והוא אם לא נקבע עונש אחר."

בענין **מסילתי** נקבע, הגם שאגב דיון בשאלת הפעלתו של מאסר מותנה, כי המבחן אינו טכני-פורמלי אלא מהותי-ענייני.

הוטעם כי -

"ההשוואה הראויה אינה בין יסודות עבירת התנאי כפי שהיא מופיעה בספר החוקים, לבין יסודות העבירה בה הורשע הנאשם, כפי שהיא מופיעה בספר החוקים. ההשוואה הראויה היא בין יסודות עבירת התנאי כפי שהיא מופיעה בספר החוקים, לבין היסודות המקיימים בהתנהגותו של הנאשם, כפי שהורשע עליהם, הלכה למעשה".

בהינתן האמור, הרי שהשאלה המונחת לפתחי אינה אם העבירה של היזק בזדון לרכוש יכולה להיות מוגדרת כעבירת אלימות, ויוצאת אני מנקודת הנחה כי במקרים המתאימים אכן ניתן לקבוע כי עבירה זו היא בגדר מעשה אלימות, כפי שנקבע בפסיקת בתי המשפט השונים במספר הזדמנויות. השאלה בה עלי להכריע היא אם המעשים הנטענים של הנאשמת שבפניי מהווים מעשה אלימות.

ברע"פ 6352/12, **סעדה נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 23.9.12 (פורסם בנבו) (להלן: "ענין סעדה"), נבחנה שאלה דומה, הגם ששוב, בכל הנוגע להפעלת מאסר מותנה. סעדה הואשם בעבירה של חבלה במזיד ברכב, ומעובדות כתב האישום בו הודה עלה כי הוא התפרץ לרכב באמצעות שבירת חלונו, ובהמשך שבר גם את מערכת ההתנעה של הרכב. כן החזיק הנאשם בסכין באותו מועד. כנגד הנאשם היה תלוי ועומד מאסר על תנאי בגין **"כל עבירה שיש בה יסוד של אלימות והיא פשע"**, ובבית המשפט העליון נקבע שנסיבות המעשה, אשר כללו כאמור את שבירת חלון הרכב ומערכת ההתנעה, יש בהן יסודות של פעילות אלימה, תוקפנות ושימוש בכח הזרוע.

ברע"פ סעדה נקבע אמנם כי **"אלימות היא אלימות היא אלימות"**, ואף צוטטה ההגדרה המילונית למונח אלימות - **"תוקפנות, שימוש בכח הזרוע או בנשק"** (מילון אבן שושן מחודש ומעודכן לשנות האלפיים). כן הודגש כי נשוא האלימות יכול להיות אדם או רכוש.

בהתאמה, הפנתה המאשימה בטעוניה למספר ארועים לגביהם קבעו בתי המשפט כי הגם שמדובר על פניו בעבירות רכוש, הרי שהיה בכוחן כדי להפעיל מאסרים מותנים בגין עבירות אלימות (ע"פ 49/88, **חיים רוקח נ' מדינת ישראל**, פ"ד מב(1) 605, ניתן ביום 27.4.88, ע"פ (מחוזי נצרת) 1248/05, **פרג' נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 22.11.05 (פורסם בנבו), ות"פ (מחוזי באר שבע) 54607-07-19, **מדינת ישראל נ' גבור**, ניתן ביום 12.1.20, (פורסם בנבו)). ואולם בחינת אותם ארועים מלמדת כי בכל אחד מהם היתה כרוכה גם פעילות אלימה ממש, ולכל הפחות סכנה לחיי אדם. כך, עוסק אחד המקרים בהצתת בית עסק, ובית המשפט ציין כי שליחת אש באמצעות שפיכת חומר דליק היא מעשה אלימות; מקרה נוסף עוסק בארוע בו שבר הנאשם את שמשת הניידת, ובמקרה שלישי נקבע כי עבירה הכרוכה בנשק, עניינה מעצם טיבה וטבעה בחפץ אלים, ולפיכך יש בה יסוד מובנה של אלימות.

עוד יוטעם, כי הסוגיה של עדות אשה כנגד בעלה, סוגיה הדומה במהותה לשאלה הנידונה בפניי, נבחנה במסגרת ע"פ 103/80, **יחיאל קרני נ' מדינת ישראל** (לא פורסם). בית המשפט העליון אמנם קבע באותו ענין כי המחוקק לא ביקש להגביל את האלימות בה עוסק ס' 5 בפקודה לפגיעות כנגד הגוף בלבד, והתיר את עדות האשה כנגד בעלה, ואולם גם באותו מקרה מדובר היה בעבירה של הצתה, לגביה נקבע כי מעצם טיבה היא מהווה מעשה של אלימות.

בעניינו, מנגד, כל שעשתה הנאשמת, על פי הנטען, הוא לרסס "גרפיטי" על דלת של רכב. מבלי להקל ראש בעוגמת הנפש, ובנזק כלכלי ככל שנגרם למתלונן, הרי שאין המדובר במעשה אלימות כהגדרתו במילון או בפסיקה.

פרשנות לפיה כל עבירה של גרימת נזק לרכוש, באשר היא, מהווה עבירת אלימות, תביא להרחבת החריג שבס' 5 בפקודה הרחבה ניכרת, ותעקר מתוכן את האיסור בדבר העדת הורה כנגד בנו, עדות אותה ככלל ביקש המחוקק להגביל ולסייג.

אומנם, לא אחת קבעו בתי המשפט כי לאלימות פנים רבות, וקשת מעשים רחבה. לפיכך, גם במקרה שבפניי מתקיים לכאורה האמור לפיו -

"מנקודת מבטה של תורת המוסר אפשר לטעון, כי בכל עבירה יש מן האלימות" (ע"פ 8188/09, שלומי דבורה נ' מדינת ישראל, (פורסם בנבו), 25.10.09).

ואולם בית המשפט המשיך והבהיר באותו ענין כי -

"אך במישור המשפטי ברי כי אין המונח אלימות מקיף את שלל המעשים המנויים בדיני העונשים שלנו. יש מבין העבירות הקולעות במובהק לגדריה של התנהגות אלימה, ויש אחרות המצריכות בחינה מעמיקה יותר".

בעניינו, כאמור, באתי לכלל מסקנה כי בחינה מהותית-עניינית של המעשים המיוחסים לנאשמת אינם מהווים מעשה אלימות. פריצה לרכב על ידי ניפוץ שמשה, מעשה של שילוח אש, קריעת חוטי טלפון וכיוצא בזה, אין דינם כדין ריסוס גרפיטי, בוטה ככל שיהיה, על רכב.

קביעה לפיה כל עבירה של היזק בזדון לרכוש תהווה עבירת אלימות, היא קביעה גורפת החוטאת לכוונת המחוקק, ובנסיבות אלו איני מתירה את עדות האם כנגד בתה - הנאשמת.

ניתנה היום, א' אדר תש"פ, 26 פברואר 2020, במעמד הצדדים.